

Sygnatura akt II AKa 317/21

1

2 WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2021 r.

5 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący sędzia SA Jarosław Mazurek

Sędziowie: SA Wiesław Pędziwiatr (spr.)

SA Jerzy Skorupka

Protokolant: Wiktoria Dąbrowicz

7 przy udziale prokuratora Prokuratury (...) Zbigniewa Jaworskiego

8 po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2021 r.

9 sprawy wnioskodawcy W. S.

10 o odszkodowanie i zadośćuczynienie

11 na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

12 od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

13 z 21 czerwca 2021 r. sygn. akt III Ko 145/21

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. stwierdza, że wydatki związane z postępowaniem odwoławczym ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 317/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			

<p>0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 21 czerwca 2021 roku w sprawie III Ko 145/21 dotyczącym wnioskodawcy W. S. tenże Sąd orzekł, że:</p> <p>I. I. na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego /Dz. U. nr 34, poz. 149 z późniejszymi zmianami/ zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy W. S. tytułem zadośćuczynienia kwotę 15.000 (piętnastu tysięcy) zł wraz z ustawowymi</p>	

<p>odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;</p> <p>II. dalej idące żądanie wnioskodawcy oddała;</p> <p>III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy W. S. kwotę 1.440 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego;</p> <p>IV. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.</p>	
<p>0.11.2. Podmiot wnoszący apelację</p>	
<p># oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>	
<p># oskarżyciel posiłkowy</p>	
<p># oskarżyciel prywatny</p>	
<p># obrońca</p>	

# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# inny, pełnomocnik wnioskodawcy radca prawny A. B..			
0.11.3. Granice zaskarżenia			
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca	

	niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	<p>– zmiana poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienia w dalszej kwocie 137.166,48 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku.</p> <p>– zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych</p>

			wraz z należnym podatkiem VAT.		
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy					
0.12.1. Ustalenie faktów					
0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.2. Ocena dowodów					
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów					

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
<p>0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>			
	<p>Pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:</p> <p>I. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie:</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

- art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej: ustawa lutowa) w zw. z art. 445 § 1 k.c. poprzez błędne ich zastosowanie skutkujące uznaniem, iż w okolicznościach niniejszej sprawy sumą odpowiednią zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez W. S. jest kwota 15.000 złotych, podczas gdy Sąd I instancji nie uwzględnił we właściwy sposób wszystkich istotnych okoliczności, które w sposób wyjątkowy miały wpływ na wymiar krzywd wnioskodawcy, w konsekwencji na wysokość zadośćuczynienia, tj.:

- okoliczności okresu

osadzenia i warunków, w jakich wnioskodawca odbywał izolację (29 dni),

- braku kontaktów z rodziną,

- zastraszania i grożenia rodzinie wnioskodawcy osadzeniem jego żony w zakładzie karnym, a dziecka w domu dziecka,

- skutków zdrowotnych i psychicznych osadzenia,

- obawy o dalszą przyszłość, zdrowie i życie,

- trudności z uzyskaniem stałego etatu na Uniwersytecie (...),

- skali maltretowania;

co doprowadziło do poczucia rażącej niesprawiedliwości przez wnioskodawcę dodatkowo na skutek zasądzeni powyżej wskazanej symbolicznej kwoty zadośćuczynienia

w wysokości
niewspółmiernie
niskiej – w
stosunku do
rozmiaru
krzywdy
doznanej przez
W. S..

II. obrazę
przepisów
postępowania,
która miała
istotny wpływ na
jego treść, a
mianowicie:

1. art. 7 k.p.k.,
polegające na
dowolnej ocenie
dowodów i
wyciągnięcie z
materiału
dowodowego
zgromadzonego
w sprawie
wniosków
sprzecznych z
zasadami
logicznego
rozumowania,
doświadczenia
życiowego i
wskazaniami
wiedzy, a w
konsekwencji
błędne przyjęcie,
że zasądzona
kwota
zadośćuczynienia
jest kwotą
odpowiednią,
gdyż zdaniem
Sądu jest ona
kwotą
proporcjonalną
do doznanej
krzywdy,
uwzględnia czas
trwania izolacji,

przebywanie w zakładzie karnym z przestępcami skazanymi za pospolite przestępstwa kryminalne (nieuprawnione uznanie, iż poziomem ww. nie odbiegają od poziomu krzywd zwykle doznawanych przez osoby izolowane), podczas gdy w istocie jest kwotą nieadekwatną do okoliczności niniejszej sprawy, w tym wynikających z treści zeznań wnioskodawcy, skutkiem czego było zasądzenie zaniżonej w stosunku do znacznego rozmiaru krzywdy doznanej przez W. S. kwoty zadośćuczynienia, co prowadzi do poczucia rażącej niesprawiedliwości wnioskodawcy z powodu skazania go za działania niepodległościowe, stanowiące kluczową aktywność w jego życiu.

2. art. 3 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. poprzez pośrednie uznanie, że wnioskodawca nie wykazał, aby:

- doznał ponadprzeciętnej skali krzywd (zdaniem Sadu poczucie niepokoju ustąpiło po pewnym czasie),
- warunki w jakich przebywał były bardzo złe,
- pogorszenie relacji rodzinnych nastąpiło głównie na skutek zatrzymania, (błędnie zdaniem Sądu ww. ma związek z całym aspektem działalności opozycyjnej), podczas gdy W. S. okoliczności te jednoznacznie wykazał szczegółowymi zeznaniami.

3. art. 228 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k., poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie udowodnił:

• wyjątkowo złych warunków, w jakich przebywał w czasie izolacji oraz atmosfery, jaka wtedy panowała, podczas gdy (niezależnie od szczegółowych zeznań wnioskodawcy w tym zakresie) okoliczności te, w tym metody przesłuchań, są na dziś faktami powszechnie znanymi.

4. art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie w trakcie orzekania części okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, tj. okoliczności, iż wnioskodawca:

• doznał w trakcie zatrzymania traumy i krzywd psychicznych,

• po zwolnieniu miał problemy ze zdrowiem psychicznym wywołane zatrzymaniem,

• doznał upokorzenia oraz napiętnowania

społecznego
związanego z
izolacją i obawą
o kontynuowanie
kariery
zawodowej,

- doznał
drastycznego
poziomu traum,
które przeszedł
wnioskodawca
na skutek
świadomości w
trakcie
osadzenia, iż
jego 8-letni
syn, będący
świadkiem
zatrzymania
ojca, przeżył
głęboki szok
(pojawiły się
problemy z
mówieniem u
syna
wnioskodawcy,
co wymagało
terapii),

- (z ostrożności)
ukrywał się poza
mieszkanem za
prowadzoną
działalność
niepodległościową.

5. w art. 7 k.p.k.
poprzez dowolną
ocenę dowodów
i wyciągnięcie z
materiału
dowodowego
zgromadzonego
w sprawie
wniosków
sprzecznych z
zasadami
logicznego
rozumowania,

doświadczenia
życiowego i
wskazaniami
wiedzy, tj.
uznanie, że:

- samo
pozbawienia
wolności W.
S. nie wiązało
się z jakimiś
szczególnymi
restrykcjami.

III. błąd
w ustaleniach
faktycznych
przyjętych za
postawę
orzeczenia,
mający wpływ
na jego treść,
a polegający
na dowolnej
ocenie materiału
dowodowego
wyrażającej się
w bezzasadnym
przyjęciu, że
zasądzona
tytułem
zadośćuczynienia
za doznaną
krzywdę kwota
15.000 zł jest
odpowiednia i
stanowi
przybliżony
ekwiwalent
cierpień
psychicznych i
fizycznych, w
sytuacji gdy
zebrany w
sprawie materiał
dowodowy daje
podstawy do
uznania, że czas
faktycznego
pozbawienia

	<p>wolności, warunki w jakich przebywał wnioskodawca, a także doznanych z tego tytułu cierpień fizycznych jak i psychicznych,, uzasadniają przyznanie kwoty zadośćuczynienia w wyższym wymiarze, jako wynikającym z przedmiotowego wniosku.</p>			
<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Zarzut I. obrazy prawa materialnego .</p> <p>Sąd Apelacyjny po raz kolejny wyjaśnia, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego i piśmiennictwie, konsekwentnie podkreśla się, iż obraza prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych</p>				

ustaleniach faktycznych. Nie można więc mówić o obrazie prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych (...). Nie można zatem skutecznie postawić tego zarzutu - jak to czyni skarżąc[a] - z jednoczesnym kwestionowaniem przepisów postępowania w tym samym zakresie. (postanowienie SN z 5.02.2019 r., V KK 3/19, LEX nr 2616196). Norma prawna, której naruszenie może stanowić podstawę zarzutu obrazu prawa materialnego, winna to być norma o treści stanowczej, zawierająca niezrealizowany w zaskarżonym orzeczeniu

nakaz lub
pominięty zakaz.
Tymczasem
takiego
charakteru nie
ma przepis (...)
[art. 8 ust.
1 ustawy z
23 lutego 1991
o uznaniu za
nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (Dz.
U. Nr 34, poz.
149 z p.zm.) –
dopisek SA we
W.] formułujący
prawo do
odszkodowania
za poniesioną
szkodę i
zadośćuczynienia
za doznaną
krzywdę w
wypadku
(...)represji za
działalność
niepodległościową
(dopisek SA we
W.). Możliwość
zasądzenia tych
świadczeń leży
bowiem w
uprawnieniach
sądu pierwszej
instancji,
podobnie jak
i akceptacja
takiego wyboru
przez sąd
odwoławczy.
(wyrok Sądu
Apelacyjnego w

Szczecinie z
26.03.2009 r., II
AKa 1/09, LEX
nr 508307).

Apelująca
natomiast
podnosi w
istocie w swoich
wszystkich
zarzutach błędy
w ustaleniach
faktycznych nie
zaś popełnienie
błędów
proceduralnych
czy zwłaszcza
obraży prawa
materialnego.
Wszak stawia
tezę, że
cierpienia
aresztowanego
oraz wyrządzona
mu krzywda
były na wyższym
poziomie niż
ustalone przez
Sąd, co
skutkować
winno wyższym
zadośćuczynieniem
niż przyznane
przez ten Sąd.
Jest oczywistym,
że podstawą
zasądzenia
zadośćuczynienia
oraz
odszkodowania
był przepis art.
8 ust. 1 ustawy
z 23 lutego
1991 o uznaniu
za nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność

na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (Dz.
U. Nr 34, poz.
149 z p.zm.)
przywołany
wprost w
zaskarżonym
wyroku. Także i
kolejny przepis
wymieniony
przez skarżącą,
jako obrażony,
czyli art. 445
§ 1 k.c. miał
na uwadze Sąd
meriti wprost
przywołując go
– podobnie jak
i przepisy k.c.
jak art. 361, art.
362, art. 363
§ 2, art. 444,
art. 446 i art.
447 – w swym
uzasadnieniu i
wykorzystał go
dokonując
ustalenia
wysokości
należnego
wnioskodawcy
zadośćuczynienia.

Zatem czyniąc
podstawą swego
rozstrzygnięcia
te normy nie
dopuścił się ich
obrazy. To, że
wysokość tego
zadośćuczynienia
nie została
zaakceptowana
przez
wnioskodawcę
nie oznacza,
że doszło do
naruszenia tych

norm prawa materialnego, jeśli wysokość tej należności nie ma jak to już wyżej stwierdzono charakteru symbolicznego. W każdej sprawie konieczna jest odrębna, samodzielna ocena, a proste porównanie samych zasądzonych kwot oraz okresu izolacji bez konkretnej wiedzy na temat innych okoliczności pozbawienia wolności nie pozwala na przyjęcie tożsamy wartości dla badanego przypadku wnioskodawcy, jak zdaje się oczekiwać skarżąca przywołując dziesiątki orzeczeń we wniosku inicjującym postępowanie przed Sądem Okręgowym oraz odwołując się do kilku w samej apelacji. Skoro kryteria oceny wysokości zadośćuczynienia

winy być
rozważane w
związku z
konkretną osobą
pokrzywdzonego
(zob. np. wyroki
SN: z dnia 26
listopada 2009
r., CSK 62/09;
z dnia 17
września 2010
r., CSK 94/10,)
to przydatność
kierowania się
przy ustalaniu
wysokości
zadośćuczynienia
sumami
zasądzonymi z
tego tytułu w
innych
przypadkach jest
dość mocno
ograniczona.
Porównanie
takie może
stanowić
orientacyjną
wskazówkę i nie
może naruszać
zasady
indywidualizacji
okoliczności
wyznaczających
rozmiar krzywdy
doznanej przez
konkretnego
poszkodowanego.
(postanowienie
SN z 9.06.2020
r., V KK
183/20, LEX nr
3161601).

Natomiast Sąd
meriti
rozstrzygając w
tej sprawie miał
na uwadze
właśnie przepisy

wskazane w apelacji i to zarówno z ustawy lutowej jak i art. 445 § 1 k.c. w zakresie ustalenia wysokości zadośćuczynienia i uznał, że wnioskodawcy należy się określone w wyroku zadośćuczynienie w związku z jego internowania. Ergo, to nie z powodu niewłaściwej interpretacji przepisów wydał orzeczenie niesatysfakcjonujące wnioskodawcę, ale dlatego, że w zakresie przyznanych mu kompetencji ocenił krzywdę psychiczną i fizyczne dolegliwości będące udziałem internowanego na odpowiednim zdaniem tego Sądu poziomie rekompensaty pieniężnej.

To zaś w żadnym razie nie jest obrazą prawa materialnego.

Zarzut uznano za nieskuteczny.

**II. Zarzut
obrazy prawa
procesowego .**

Pełnomocnik
wnioskodawcy
podnosi, iż
doszło do
naruszenia art. 7
k.p.k.
wyrażającego
zasadę
swobodnej
oceny dowodów
przez Sąd meriti.
Skarżąca
stawiając zarzut
**(II. 1. i
5.)** obrazy art.
7 k.p.k., w
żaden sposób nie
tylko w części
wstępnej, ale
także
motywacyjnej
apelacji nie
wykazała, aby
doszło do obrazy
prawa
procesowego w
postaci tej
właśnie
wymienionej
normy w
zakresie, w
którym miałyby
to odnosić się
do ustalonego
zadośćuczynienia.
Brak
jakiegokolwiek
argumentacji
dotyczącej
naruszenia
procedury przez
Sąd I instancji
nie stwarza
możliwości
krytycznej

analizy
zastrzeżeń
apelującej i nie
pozwala na
odniesienie się
do powodów
postawionego
naruszenia
przepisów
proceduralnych.

Aby zarzut taki
był skuteczny
konieczne jest
wykazanie, że
Sąd orzekający
dokonując oceny
dowodów złamał
reguły
poprawnego
rozumowania,
postąpił
sprzecznie ze
wskazaniami
wiedzy lub też
jego
wartościowanie
nie przystaje do
doświadczenia
życiowego.

Żadnej takiej
okoliczności nie
wykazała
skarżąca. Swoje
zastrzeżenia w
istocie
pełnomocnik
sprowadziła do
stwierdzenia, że
– według
skarżące –
przyczyny i
okoliczności
zatrzymania,
warunki
wykonywania
aresztowania,
represje, skala
maltretowania
(s. 6 apelacji)

przemawiały za
ustaleniem
zadośćuczynienia
na znacznie
wyższym
poziomie.

Te okoliczności
i ich wsparcie
w motywacyjnej
części apelacji
(czy raczej jego
brak poza
ogólnikowymi
stwierdzeniami
o skali krzywd)
w żadnym razie
nie dowodzą o
naruszeniu reguł
określonych w
art. 7 k.p.k. przez
Sąd I instancji.
Jak już wyżej
stwierdzono,
tenże Sąd
uwzględnił
istotne dla
czynionych
ustaleń o
wyrządzonej
pokrzywdzonemu
krzywdzie
okoliczności i
wskazał, jakie
pociągały one
dla niego skutki.
Dał temu wyraz
zarówno w części
ustalającej jak i
części
rozważającej.
To, że zdaniem
skarżącej
należało nadać
większe
znaczenie tym
okolicznościom
nie oznacza, że
Sąd popełnił
błędy logicznego

rozumowania,
naruszył
wskazania
wiedzy lub
postąpił wbrew
doświadczeniu
życiowemu w
ocenie tych
okoliczności. To
wszak Sąd czyni
określone
ustalenia i
ocenia na
podstawie reguł
poprawnego
rozumowania i
doświadczenia
życiowego oraz
wskazań wiedzy
znaczenie tychże
dla ustalenia
wysokości
należnego
zadośćuczynienia.
A wszak Sąd
ten nie tylko
miał na uwadze
negatywne
okoliczności,
które były
udziałem
pokrzywdzonego
aresztowaniem i
skazaniem
wnioskodawcy, a
więc czas
pozbawienia
wolności,
cierpienia,
których doznał
w trakcie pobytu
w więzieniu
w związku z
rodzajem
stawianych mu
zarzutów,
konieczność
przebywania z
osobami
skazanymi za

pospolite
przestępstwa
kryminalne.
Uwzględnił
jednak również,
wynikające z
jego
wypowiedzi,
okoliczności
świadczące o
braku
specjalnego,
nadzwyczajnego
natężenia
krzywd
wyrządzonych
mu, które nie
odbiegały swym
natężeniem od
będących
udziałem innych
izolowanych
„(...) w tym w
tamtych okresie
za czyny
związane z walką
o byt
niepodległego
państwa
polskiego” (s. 11
uzasadnienia).

Podkreślenia
wymaga także i
to, że Sąd nie
pomiął takich
okoliczności jak
poczucie
niepokojów,
nerwowość,
gorsze posiłki
czy obecność
innych
współwięźniów,
kierujących
wobec niego
nawet groźby
czy ataki słowne,
które jak ocenił
to tenże Sąd

powodowały niewątpliwie określone cierpienia psychiczne, ale i fizyczne. Miał nadto na uwadze kwestie związane z ograniczonymi relacjami z rodziną oraz traumę w związku z tym, że syn W. S. był świadkiem jego zatrzymania i poddany został terapii oraz pogorszenia się relacji z żoną (choć było to wynikiem nie tylko osadzenia, ale także generalnie działalnością opozycyjną wnioskodawcy). (s. 11 i 12 uzasadnienia).

Podobnie niezasadny, ale wręcz niezrozumiały jest zarzut II. 5. Tego zarzutu i przemawiających na jego poparcie argumentów nie przedstawiła skarżąca. Znow ograniczyła się tylko do sformułowania takiej tezy. Stwierdzenie, że sprzecznie z zasadami

logicznego rozumowania, doświadczeniem życiowym i wskazaniami wiedzy ustalono, iż pozbawienia wolności W. S. nie wiązało się z jakimiś szczególnymi restrykcjami to za mało, aby uznać trafność tak sformułowanych zastrzeżeń.

Wyżej wyjaśniono, dlaczego należy odrzucić zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. i argumentacja tam przytoczona odnosi się także i do tego zarzutu.

Powtórzyć należy, że w istocie apelująca kwestionuje ustalenia faktyczne w zakresie, w którym Sąd meriti ocenił skalę krzywd rekompensowanych wnioskodawcy.

Skarżąca twierdzi, że były one na wyższym poziomie i należało przyznać wnioskodawcy wyższe zadośćuczynienie niż uczynił to Sąd I instancji.

Nie oznacza to jednak, że tak postawiona teza główna apelacji oparta być może o zarzuty naruszeń prawa procesowego, tym bardziej, że w żadnym miejscu autorka apelacji nie wykazuje, na czym obraza tych reguł formalnych procedowania miałyby polegać.

Odrzucono także i ten zarzut.

Zarzuty II. 2. i II. 3. Oceniono jak niezasadne i to w stopniu oczywistym.

Zarzut II. 3. odnosi się do notoryjności faktów, które znane są z urzędu i w związku z tym nie wymagają dowodów. Ten przepis k.p.c. brzmi:

Art. 228. § 1.
Fakty powszechnie znane nie wymagają dowodu. Sąd bierze je pod rozwagę nawet bez powołania

się na nie przez strony.

§ 2. Nie wymagają dowodu również fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna oraz fakty znane sądowi z urzędu, jednakże sąd powinien zwrócić na nie uwagę stron.

Nie mogło dojść do obrazu ten normy procesowej, bowiem to nie ona ma zastosowanie w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie za represjonowanie w związku z prowadzoną działalnością niepodległościową.

Rozważając o zasadności tego konkretnego zarzutu Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że zupełnie niezasadnie apelująca odwołuje się poprzez normę z art. 558 k.p.k. do przepisów procedury cywilnej i treści reguł ogólnych

sformułowanych
w k.p.c. Taka
operacja jest
możliwa W
sprawach o
odszkodowanie
za niesłuszne
skazanie,
tymczasowe
aresztowanie lub
zatrzymanie
przepisy
Kodeksu
postępowania
cywilnego
stosuje się tylko
w kwestiach
nieuregulowanych
w niniejszym
kodeksie.
(podkreślenie
SA). Tak
reguluje tę
kwestię K.p.k., a
poprzez
unormowanie
art. 3 ust. 4
ustawy lutowej
o treści Jeżeli
przepisy ustawy
nie stanowią
inaczej, w
postępowaniu o
stwierdzenie
nieważności
orzeczenia mają
odpowiednie
zastosowanie
przepisy
Kodeksu
postępowania
karnego,
(...)mają one
zastosowanie do
spraw
prowadzonych
na jej podstawie.
Przepisy
procedury
cywilnej pełnią

funkcje
uzupełniającą
regulacje
określone w
k.p.k. Samo
wskazanie
przepisów, które
według skarżącej
zostały
naruszone bez
rozwinienia
argumentacji
potwierdzającej
taki stan nie jest
wystarczające do
uznania
zasadności
zastrzeżeń
autorki apelacji.
Ani w samym
zarzucie ani tym
bardziej w jego
uzasadnieniu nie
wykazała
skarżąca iżby
Sąd I instancji
naruszył
przywoływane
przez nią w tej
części apelacji
normy
procedury
cywilnej.

Apelująca
podnosi
naruszenie art.
228 k.p.c. Rzecz
jednak w tym,
że procedura
karna normę
regulującą
notoryjność
faktów, które
nie wymagają
dowodów ma
określoną w
przepisie art.
168 k.p.k. i ma
ona treść Fakty

powszechnie znane nie wymagają dowodu. To samo dotyczy faktów znanych z urzędu, należy jednak zwrócić na nie uwagę stron. Nie wyłącza to dowodu przeciwnego.

Sąd więc nie musi korzystać odpowiednio (art. 558 k.p.k.) z elementów procedury cywilnej jeśli takie regulacje wprost znajdują się w postanowieniach procesowych postępowania karnego.

Już z tego choćby powodu zarzut apelującej musi być oceniony, jako chybiony.

Podobnie rzecz ma się z kolejnym przywołanym przez apelującą przepisem, a to art. 232 k.p.c. Przepis ten dotyczy stron postępowania.

Wszak **zobowiązuje strony**, a zatem nie Sąd

prowadzący
proces, do
wskazania
dowodów dla
stwierdzenia
faktów, z których
wywodzą skutki
prawne. Sąd
może dopuścić
dowód
niewskazany
przez stronę.
Ta regulacja
odnosząca się
do inicjatywy
dowodowej
unormowana
jest treścią art.
167 k.p.k. co
powoduje, że
Sąd
rozstrzygający o
rekompensatach
za represje
związane z
działalnością
niepodległościową
nie musi, jeśli
uzna za
konieczne
przeprowadzić
dowód z urzędu
odwoływać się
do reguł
postępowania
cywilnego, lecz
zobowiązany
będzie
wykorzystać
normy
postępowania
dowodowego
określone w
przepisie art. 167
i następnym k.p.k.

Wnioskodawca
w zakresie
przedstawienia
dowodów

dopełnił swojej
powinności i
wskazał we
wniosku (s. 6 i 7
oraz 15, k. 3, 4 i 8
akt), w zakresie
tu badanym
dowody do
przeprowadzenia
w toku
postępowania.
Następczo Sąd
Okręgowy
zaliczył –
właśnie na
podstawie art.
167 k.p.k. – w
poczet dowodów
dokumenty
złożone, jako
załączniki pod
poz. 1 – 51
oraz wysłuchał
przy aktywnym
udziale
pełnomocnika
wnioskodawcy,
prokuratora i
własnym
zaangażowaniu
również samego
wnioskodawcę w
czasie tej
rozprawy (k. 202
– 204), co
więcej dopuścił
dowód z akt
sprawy Sądu
Okręgowego w
Zielonej Górze w
sprawie II Ko
116/20.

Ad II.4.

Apelująca w
tym zarzucie
stwierdza, iż
Sąd dopuścił się
obrazy

formalnych
wymogów
prowadzenia
postępowania
(art. 410 k.p.k.),
ponieważ nie
rozważył
wszystkich
okoliczność
sprawy.

Wbrew temu
twierdzeniu, co
zresztą
podkreślono już
wyżej, Sąd
Okręgowy nie
pomiął
istotnych
okoliczności
decydujących o
potrzebie
zrekompensowania
wyrządzonych
wnioskodawcy
krzywd. Wszak
miał na
względzie
poczucie
niepokoju,
nerwowość,
gorsze posiłki
czy obecność
innych
współwięźniów,
kierujących
wobec niego
nawet groźby
czy ataki słowne,
które jak ocenił
to tenże Sąd
powodowały
niewątpliwie
określone
cierpienia
psychiczne, ale
i fizyczne. Miał
nadto na uwadze
kwestie
związane z

ograniczonymi relacjami z rodziną oraz traumę w związku z tym, że syn W. S. był świadkiem jego zatrzymania i poddany został terapii oraz pogorszenia się relacji z żoną (choć było to wynikiem nie tylko osadzenia, ale także generalnie działalnością opozycyjną wnioskodawcy). (s. 11 i 12 uzasadnienia).

Jeśli apelująca reprezentująca wnioskodawcę przez Sądem I instancji stawiała tezę, że stan zdrowia psychicznego wnioskodawcy pogorszył się wskutek jego aresztowania i między tymi okolicznościami występuje ścisły związek przyczynowy to obowiązkiem jej było, zgodnie z przywoływanym już przecież przez skarżącą przepisem art. 232 k.p.c. tych okoliczności dowieść w sposób

jednoznacznych (choćby odpowiednią dokumentacją lekarską potwierdzającą leczenie zdrowia psychicznego wnioskodawcy w tym zakresie). Samo stwierdzenie zawarte we wniosku i powtórzone w apelacji, że tak było nie jest wystarczającym do przyjęcia wykazania takiego niebudzącego wątpliwości stanu.

Nie sposób także uznać, że wnioskodawca na skutek aresztowania i skazania doznał upokorzenia i napiętnowania.

Należy pamiętać, że wnioskodawca został aresztowany w związku z określoną działalnością związkową. W realiach ówczesnych czasów, a zwłaszcza po wprowadzeniu stanu wojennego oraz po jego zakończeniu, w

środowisku (...),
w którym w
latach 1972 –
1995
funkcjonował W.
S. działalność
taka była
oceniana
jednoznacznie
pozytywnie, zaś
represjonowani
za taką
działalność byli
traktowani, jako
osoby godne
szacunku za
ich postawę.
Cieszyły się one
wręcz specjalną
estymą w kręgu
osób, w którym
funkcjonowały.
Twierdzenie, że
W. S. doznał
upokorzenia i
napiętnowania
społecznego jawi
się, jako
oczywiście
nieprawdziwe.

Jeśli uwzględnić
okres
represjonowania
wnioskodawcy
od 9 września
1985 roku do
8 października
1985 roku to
nie może być
wątpliwości, że
wśród działaczy
opozycyjnych
wiedza o tym,
co się może
zdarzyć i jakie
będą następstwa
w związku z
prowadzeniem
takiej

działalności i
czego można
się spodziewać
od represyjnego
reżimu była
już w istocie
powszechna, a
rygory znane,
co pozwalało
się do nich
dostosować.

To, że w
subiektywnej
ocenie
wnioskodawcy
jego krzywda
zasługiwała na
wyższe
zadośćuczynienie
nie oznacza, że
błędnie
zweryfikował te
okoliczności Sąd
I instancji. Był
uprawniony do
obiektywnej
oceny tych
okoliczności i
w żaden rażący
sposób nie
umniejszył
rekompensaty za
krzywdy
wyrządzone
wnioskodawcy.
Oczekiwanie
wnioskodawcy
przyznania
wyższego
zadośćuczynienia
ponad to, które
ustalił Sąd I
instancji nie
zasługuje na
uwzględnienie.
Zagadnienie
wysokości
zadośćuczynienia
regulowane jest

w k.c. w przepisach art. 24 § 1, art. 445 i art. 448. Zadośćuczynienie to rekompensata za niemajątkową szkodę, jaką poniosła osoba poszkodowana działaniami organów Państwa związanymi z wykonaniem w stosunku do niej środka przymusu, którego nie powinno się stosować, a przy tym motywowanego chęcią zmuszenia do zaprzestania działań wynikających z walki o podstawowe prawa i wolności człowieka i obywatela. Ta rekompensata odnosi się do negatywnych przeżyć psychicznych, utrudnionych kontaktów z osobami bliskimi. Zarazem należy kwotę zadośćuczynienia oznaczać z umiarem, stosownie do realiów społecznych, jak

zamożność
mieszkańców,
wartość
pieniądza itp.,
by nie pozostało
poczucie
krzywdy
represjonowanego
niesłusznie, ale i
by orzeczenie nie
było sposobem
uzyskania
nadmiernych
korzyści
finansowych
(zob. o tym
postanowienie
SA w Krakowie
z KZS 6-8/93
poz. 55) [wyrok
z dnia 9 kwietnia
2008 roku Sądu
Apelacyjnego w
Krakowie w
sprawie II AKa
46/08
zamieszczony w
KZS
2008/6/48].

Wszystkie te
elementy wzięte
zostały pod
uwagę przez
Sąd I instancji
i wyartykułował
tenże Sąd te
okoliczności w
swym
uzasadnieniu.

Jeśli więc
warunki
pozbawienia
wolności, były
formą
represjonowania
za walkę
przeciwko
obowiązującemu

reżimowi
komunistycznemu,
i były zbliżone
dla W. S. jak i dla
innych wówczas
zatrzymywanych
działaczy
opozycji
antykomunistycznej,
to fakt,
niezasłużonej
krzywdy
wynikającej z
jego
aresztowania
został
zrekompensowany
właśnie ustaloną
wysokością
zadośćuczynienia
i ta jest
akceptowana
przez Sąd
odwoławczy.
Tym bardziej, że
nie jest to kwota
symboliczna,
która
iluzoryczną
czyniłaby
rekompensatę
doznanych
dolegliwości.

W tych
warunkach
skoro apelująca
wywodzi, że
nie doceniono
pewnych
okoliczności
faktycznych
relewantnych
dla czynionych
ustaleń, a nie, że
błędnie
oceniono dowód
i odmówiono
wiary
twierdzeniom

wnioskodawcy,
bo wszak o
jego przeżyciach
wyjaśniał on sam
gdyż wiedza o
tym, co było jego
udziałem mogła
pochodzić tylko
od niego skoro,
żadnych innych
dowodów na te
okoliczności nie
przeprowadzono,
zarzut obrazy
prawa
procesowego
uznano za
oczywiście
chybiony.

Twierdzenie
apelującej o
doznaniu
drastycznego
poziomu traum
z powodu
aresztowania
uznać należy za
nieudowodnione
w żadnym
stopniu.

Należy odnieść
się także do
kwestii
ukrywania się
poza
mieszkaniami w
związku z
prowadzoną
działalnością
niepodległościową
i jej wpływu
na konieczność
uwzględnienia
tej okoliczności
na wysokość
ustalanej
rekompensaty za

represjonowanie
W. S..

W
ugruntowanym
orzecznictwie
przyjmuje się w
tej kwestii, że
odszkodowanie i
zadośćuczynienie
na podstawie
przepisu art. 8
ust. 1 ustawy z
1991 r. o uznaniu
za nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego
przysługuje
wyłącznie za
wykonanie
orzeczenia,
którego
nieważność
stwierdzono w
trybie tejże
ustawy lub za
wykonanie
decyzji o
internowaniu.
Poza
odpowiedzialnością
odszkodowawczą
Skarbu Państwa
w tym trybie
pozostają
natomiast inne
przejawy
represji za
działalność
związaną z walką
o niepodległy
byt Państwa
Polskiego, takie

jak zwolnienie z pracy, czy zmuszenie przez pracodawcę do przejścia na gorzej płatne stanowisko (postanowienie SN z 10.01.2013 r., IV KK 292/12, LEX nr 1277775). Brak jest podstaw do zasądzenia odszkodowania i zadośćuczynienia za inne niewątpliwe przejawy represji, ale bezpośrednio nie związane z wykonywaniem wydanego orzeczenia lub decyzji. (postanowienie SN z 24.04.2014 r., V KK 52/14, LEX nr 1469154).

Ukrywanie się wnioskodawcy w owym czasie nie było represją, bo przecież nie został on zatrzymany czy aresztowany, lecz jego wyborem przed potencjalnymi represjami i nie było to następstwo jego aresztowania i osądzenia oraz skazania, które zrekompensował

aktualnie Sąd Okręgowy, ale prowadzonej już wcześniej działalności niepodległościowej. Ukrywał się on nie dlatego, że obawiał się ponownego aresztowania, bo był już w przeszłości skazany i aresztowany, lecz dlatego, że w przeszłości prowadził określoną działalność sprzeczną z oczekiwaniami władz komunistycznych mogących podejrzewać, zresztą słusznie, jak wynika z wypowiedzi wnioskodawcy (k. 204, t. II), że z działalności tej nie zrezygnował. Także i ten argument nie mógł prowadzić do uznania zasadności zarzutu apelującej.

Ad III. zarzut błędnych ustaleń faktycznych .

Specyfika środka zaskarżenia złożonego w imieniu

wnioskodawcy
polega w istocie
na powtarzaniu
tych samych
zarzutów z
perspektywy
różnych podstaw
odwoławczych i
podważaniu w
ten sposób
wydanego przez
Sąd I instancji
orzeczenia.

Apelująca
podnosi przede
wszystkim
niewłaściwe
ustalenie
wysokości
zadośćuczynienia
i czyni to
odwołując się do
błędów
proceduralnych
(zarzut II.),
obrazy prawa
materialnego
(zarzut I.) i
błędnych ustaleń
faktycznych
zarzut III.

Sądowi
Apelacyjnemu
nie pozostaje
nic innego jak
stwierdzić, że
w żadnym razie
Sąd Okręgowy
nie popełnił
błędów ustaleń
faktycznych,
zresztą nie
wykazała ich
przecież
skarżąca, zaś
kwestię oceny
prawidłowości
ustalonej

<p>wysokości zadośćuczynienia przeprowadzono wyżej i powtórzyć trzeba, że nie dowiodła skarżąca iżby było ono na poziomie symbolicznym, rażąco niskim i przez to nieakceptowalnym, jako niesprawiedliwie rekompensujące czas izolacji W. S. w ramach internowania.</p> <p>Wyżej przytoczone rozważania pozwalają na stwierdzenie, że nie popełnił błędu ustaleń faktycznych Sąd I instancji, co nakazuje odrzucenie i tego zarzutu apelującej.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>O zmianę poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy W. S. zadośćuczynienia w dalszej kwocie 137.166, 48 złotych.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Wobec tego, że argumentacja skarżącej o popełnieniu naruszeń prawa procesowego, o błędnych ustaleniach faktycznych i obrazie prawa materialnego okazała się nietrafna nie uwzględniono wniosku apelacji.</p>		
<p>Lp.2</p>		
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		
<p>1.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>		
<p>5. ZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>		

<p>0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>0.11.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>	
<p>0.1Całość wyroku Sądu Okręgowego.</p>		
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>		
<p>Wyrok jest prawidłowy zarówno pod względem formalnym jak i merytorycznym.</p>		
<p>0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>0.0.11.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>		
<p>0.15.3. Uchylenie wyroku sądu</p>		

pierwszej instancji			
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia			
1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwięzle powodach uchylecia	o		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięzle powodach uchylecia	o		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięzle powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	o i ze		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	

Zwięźle o powodach uchylecia		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
II.	Orzeczenie o wydatkach związanych z postępowaniem odwoławczym oparto na podstawie art. 13 ustawy z 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność	

	<p>na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2099 z późn. zm.).</p> <p>Wszystkie przytoczone wyżej rozważania doprowadziły Sąd odwoławczy do rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.</p>	
7. PODPIS		
SSA Wiesław Pędziwiatr SSA Jarosław Mazurek SSA Jerzy Skorupka		

0.11.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1.	
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawcy radca prawny A. B.	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Pkt. II części rozstrzygającej w zakresie oddalającym żądanie wnioskodawcy ponad kwotę 15.000 złotych tytułem zadośćuczynienia.	

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	uchylenie	# Zmianę poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienia w dalszej kwocie 137.166,48 złotych.